

Informatienota raad

Zaaknummer: Z-21-159191
Nummer: DOC-22-520144
Datum: 12-4-2022
Steller: College
Onderwerp: Regiorapport verscherpt toezicht kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd

Ter informatie

Kennis nemen van:

Het regiorapport verscherpt toezicht kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd

Aanleiding

In december 2021 heeft u een raadsinformatienota ontvangen over het plan van aanpak naar aanleiding van het Interbestuurlijk Toezicht (hierna: IBT) en het toezicht van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (hierna: Inspectie) op de Gecertificeerde Instellingen (hierna: GI) en de negen jeugdhulpregio's van de provincie Noord Holland (d.d. 6 december 2021). Deze informatienota is hierop een vervolg en gaat in op het nieuwe regiorapport dat eind februari 2022 is gepubliceerd op de website van de Inspectie. Met dit rapport heeft de inspectie besloten het toezicht met zes maanden te verlengen. Ook het ministerie van VWS en ministerie van JenV hebben besloten het IBT met zes maanden te verlengen.

Kernboodschap

In het rapport geeft de Inspectie aan dat de regio's in Amsterdam en Noord-Holland in de afgelopen maanden belangrijke stappen hebben gezet om de tijdige inzet van passende hulp voor kinderen met een maatregel (en hun ouders) te verbeteren. Gemeenten en instellingen zijn in de regio's gezamenlijk aan de slag gegaan met de aanbevelingen van de inspecties. Ook hebben de jeugdhulpregio's beter in beeld welke kinderen er wachten op tijdig passende hulp en zetten zij zich in om deze te realiseren. Desondanks is het verscherpt toezicht verlengd. Hieronder wordt ingegaan op de vier redenen voor verlening van het inspectietoezicht.

Verlenging verscherpt toezicht met zes maanden

De Inspectie noemt de volgende redenen om over te gaan tot een verlengde periode van verscherpt toezicht:

1. De Jeugd- en Gezinsbeschermers (DJGB) slaagt er nog niet in om voor elk kind met een jeugdbeschermingsmaatregel tijdig een vaste jeugdbeschermer in te zetten en om tijdig tot een gedragen koers te komen.
2. Zicht op het totaal aantal wachtende kinderen is verbeterd, maar er is nog geen volledig beeld en er is nog onvoldoende geborgd dat er een functionerend systeem is waarmee de regio dit beeld systematisch en uniform kan uitvragen bij de GI's.
3. Niet in elke jeugdhulpregio is het Regionaal Expert Team (RET) daadwerkelijk operationeel volgens de vier functies en vooral doorzettingsmacht ontbreekt.
4. Verder is er nog geen gezamenlijke aanpak die op korte termijn leidt tot een kwantitatief en kwalitatief toereikend passend specialistisch hulpaanbod voor kinderen met een jeugdbeschermingsmaatregel.

Stand van zaken regio Westfriesland

1. De Jeugd- en Gezinsbeschermers (DJGB) - tijdig vaste jeugdbeschermers en gedragen koers

DJGB slaagt er nog niet in om tijdig aan elk kind met een jeugdbeschermingsmaatregel een vaste jeugdbeschermers te verbinden en om tijdig voor elk kind met een jeugdbeschermingsmaatregel tot een gedragen koers te komen. De oorzaken die de Inspectie hiervoor in juli 2021 hebben benoemd, zijn nog niet weggenomen en hierdoor nog actueel. De belangrijkste oorzaak is het personeelsverloop en -verzuim. Jeugdbeschermers vertrekken onder andere doordat zij op een andere plek onder betere omstandigheden (o.a. financiële en minder werkdruk) aan het werk kunnen. DJGB staat hierin niet alleen. Vrijwel alle GI's in het land bevinden zich in een moeilijke periode, getuige hun brandbrief aan de minister van JenV d.d. 8 december 2021. De personele situatie is landelijk meer dan zorgelijk. DJGB zet vol in op het werven van personeel, zoals ook de Inspectie in haar rapport aangeeft.

2. In beeld brengen van kinderen met een maatregel die wachten op passende hulp

Er is een gezamenlijk format ontwikkeld door de regio's. Met deze informatie kan er ook een analyse worden uitgevoerd ten aanzien van de oorzaken en op welke hulp er wordt gewacht. Hiernaast vindt in het Regionaal Expertteam (RET) de doorbraakaanpak plaats om een oplossingen te organiseren voor deze kinderen.

3. Stand van zaken RET

Zoals de Inspecties in hun rapport aangeven, is momenteel in elke regio een RET aanwezig en wordt dit team volgens de vier uitgangspunten ingericht. Ook in Westfriesland wordt hier op dit moment aan gewerkt. De basis van het RET staat sinds 2021. In 2022 wordt gewerkt aan de verdere uitwerking van de vier functies: procesregie, leren en ontwikkelen, consult en advies.

4. Gezamenlijke aanpak die leidt tot een toereikend aanbod

Het inzicht in de data vanuit het gezamenlijke format en het RET coördinatoren, maakt het mogelijk op bovenregionaal niveau met de negen regio's gezamenlijk, te analyseren op welke hulp met name wordt gewacht en welke andere belemmeringen worden ervaren. Op basis hiervan gaan wordt gekeken welke oplossingen er op welke schaal (van lokaal tot landelijk) nodig zijn om dit te verbeteren. Hiernaast is bovenregionaal verder gewerkt aan het plan een 'Thuis voor Noordje'. De implementatie van dit plan draagt bij aan specialistisch aanbod voor een kleine doelgroep waarbij de hulpvraag dermate complex is dat passend aanbod uitsluitend bovenregionaal georganiseerd kan worden. In de loop van het jaar informeren wij u nader over de stand van zaken ten aanzien van Thuis voor Noordje.

Gezamenlijke reactie regio's Amsterdam en Noord Holland

In de gezamenlijke reactie die is opgenomen in het rapport geven de negen jeugdhulpregio's van Noord Holland aan verder te gaan op de ingeslagen weg. Om van gemeentezijde de vereiste doelen te behalen is het noodzakelijk dat het Rijk daarvoor de condities schept. De volgende punten zijn hiervoor randvoorwaardelijk en opgenomen in de reactie:

- Definitieve besluitvorming over het Toekomstscenario in 2022. Dit is op de langere termijn een oplossing van het personeelsgebrek omdat er effectiever gewerkt kan worden. Het stelsel heeft deze stip op de horizon nodig om perspectief te hebben, waar naar kan worden toegewerkt, zowel voor professionals als regio's.
- Lokale teams en GI kunnen ontlast worden als de volwassen GGZ haar expertise kan bieden onder andere bij conflictscheidingen, trauma's en LVB. Binnen het huidige financieringssysteem van de volwassen GGZ is hiervoor geen ruimte.

- Het voor de gemeenten mogelijk maken de caseload voor de GI te verlagen of het salaris te verhogen. Het aantal gezinnen bij de GI daalt, maar wordt steeds zwaarder, doordat lokale teams steeds meer gezinnen zelf kunnen bedienen. Het totale loongebouw (met verschil in zwaarte) in het jeugdstelsel moet opnieuw beoordeeld worden.
- In stand houden van de afspraken die zijn gemaakt naar aanleiding van de arbitrage en weer opstarten van de hervormingsagenda t.b.v. het toewerken naar structurele, betaalbare, financiering voor jeugdhulp. Het duidelijk begrenzen van wat binnen de jeugdwet past zou daar een onderdeel van moeten zijn.
- Vermindering van het aantal toezichthouders en stimuleren van minder belastende klachtprocedures voor professionals.
- Vanuit OCW bijdragen aan een HBO curriculum waarin meer aandacht wordt besteed aan gesprekvoering gericht op complexe gezinnen die niet altijd gemotiveerd zijn om hulp voor ouders en kinderen te ontvangen. Tevens is het noodzakelijk dat er een verkorte (deeltijd) opleiding voor zij-instromers wordt aangeboden.

Consequenties

De inspectie en de ministeries hebben de negen jeugdhulpregio's opdracht gegeven om gezamenlijk bestuurlijke afspraken te formuleren. Middels deze bestuurlijke afspraken moeten de volgende wettelijke normen geborgd worden:

- Binnen vijf dagen (nadat de GI in kennis is gesteld) een jeugdbeschermer aan het kind/gezin is gekoppeld;
- binnen zes weken voor elk kind met een jeugdbeschermings- en of jeugdreclasseringsmaatregel een gedragen koers/plan van aanpak beschikbaar is;
- binnen drie maanden na uitspreken van de maatregel passende hulp ingezet is (of zoveel eerder als de jeugdbeschermer en betrokkenen noodzakelijk achten gezien de onveiligheid/ontwikkelingsbedreiging/recidiverisico van het kind).

Wanneer bovengenoemde normen onvoldoende geborgd en behaald worden zal het Interbestuurlijk Toezicht niet beëindigd worden.

Communicatie

In het traject van de bestuurlijke afspraken Noord-Holland wordt met alle betrokken partijen nauw samengewerkt. Bovenregionaal is er bestuurlijk overleg tussen de negen jeugdhulp regio's in Noord-Holland, inspecties en ministeries.

Wanneer communicatie nodig is wordt dit direct ingericht.

Vervolg

De inspecties en de ministeries hebben de regio's in juli 2021 opdracht gegeven om gezamenlijk, met alle betrokken partijen, tot een plan van aanpak te komen voor de negen jeugdhulpregio's in Noord-Holland. Dit plan van aanpak is in december 2021 definitief geworden en aangeboden aan de ministeries en de inspectie.

Het ministerie en de inspectie geven nu aan dat de negen jeugdhulpregio's in Noord-Holland met het plan van aanpak belangrijke positieve ontwikkelingen heeft gemaakt. Dat deze ontwikkelingen nog pril zijn en de resultaten hiervoor nog niet volledig zichtbaar zijn. Om deze reden worden er bestuurlijke afspraken gemaakt als vervolg. Deze bestuurlijke afspraken zijn momenteel nog niet definitief.

Bijlagen

- Regiorapport verscherpt toezicht kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd (DOC-22-520090)

